

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

DEBRECEN VÁROS KÖNYV-
NYOMDA-VÁLLALATA,

ahova a lap szétküldésére vonat-
: kozó felszólamlások küldendők. ::

Megjelen hetenként egyszer, szombaton, másfél íven.

Előfizetési ár: egész évre 12 kor., félévre 6 kor.

Egyes szám ára 30 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVA-
TAL DEBRECEN, NYOMTATÓ-
UTCA 9. SZÁM,

ahova a lap szellemi és anyagi ügyeire vonat-
kozó összes közlemények, kéziratok, előfize-
: tések és hirdetési díjak küldendők. ::

Templomi gyászima

Ferenc Ferdinánd és neje Hohenberg Zsófia herceg-
asszony temetése napján. (1914 július 4.)

Mindenható Isten! Mennyei édes Atyánk! Egyedül való állandóság és bizonyosság mind az égben, mind a földön: életünkben is, halálunkban is. Eljöttünk újra hozzád veszedelmektől hajtva, ostorodtól verve, hogy védelmet keressünk nálad, miután alázatosan megcsókoltuk tanító kezedet.

Kinn az élet semmi bizonyosságot sem ad. A büszke építés romjairól hányszor sír fel hozzád a panasz? Hány erő törik derékba előtted. Hány magas vár hanyatlik alá? Az útszél zsenge fűszála a tél haváig megáll tapodatlanul: a föld kebelének rejtett szikláját porrá, hamuvá törve szórja ki a nála hatalmasabb erő. A hópehelynek a magasságok meredekje csendes védelmet ad: a tenger tömérdek vizét nyugtalan habokká veri a vihar ostora. Kunyhó alatt védett álom csöndje magasztal: paloták ölen nyughatatlan félés rimánkodik hozzád. A lelki szegénység nyugodt biztonsággal mosolyog; tépelődéssel vívódik a tudomány. A bűn dicsekedve emeli fejét; a becsület kísértetek közt szorong. Az út porában játszó gyermeknek hajszála se görbül; védő fegyverek erdője között életét veszti a fejedelmi vezér. A gyöngye emelkedik, alászáll az erős.

Van így is, van fordítva is. Az élet törvényébe be nem láthatunk. Azt csak te ismered, te igazgatod. Tied az állandóság, mienk a változás; tied a bizonyosság, mienk a kétség; tied az ítélet, igazság és hatalom, mienk a megnyugvás, engedelem és megalázkodás.

Ebben az osztályban mindannyian egyenlők vagyunk. Emberek, gyarlók, alávetettek, múltók. Itt a bölcsesség az ügyefogyottságban testvérére talál, a gazdag a koldusnál többet

nem vehet; itt a bíbor és a rongy egyformán fakult és a korona is lehajlik a jobbágy-taposta föld poráig. Egyforma a vér s benne az élet; egyforma a köny s benne a fájdalom; egyforma a sír s benne a halál.

De az egyenlőség mellé különböztetést is csinálsz. A tántumnak mértékét nem egyformán mérted ki reánk. Az elhívásnak más és más szavával állítasz bennünket a földi küzdelembe. Ezért az egyiknek élte nyomtalan; halála lehellet, mi a semmiségbe száll, másiknak életével intézmények, népek, országok erősségeit támasztod alá; halálával milliók életére terítesz gyászt.

Ilyen élet halála felett égeted most milliók lelkét kétségek tüzeiben; ilyenek koporsójára omlik most a könnyek tengere s borul egész erdeje a gyászkoszorúknak. Birodalmak öröksét, koronák várományosát fektetted ravatalra, népek reménységét szállítottad vele sírba.

És mi még sem szállunk perbe veled; zúgolódás helyett a megnyugvás csendes szavát tördeljük eléd. Sőt a vigasztalódás forrására is rá tudunk találni s lelkünk gyászából a dicsőítéted szava is kicsendül. Még a gonosztevőt sem üldözi lelkünk háborúja. Az ítélet tied. Mi csak földi nyomorult életén végezhetnénk el a számadást; a te bírói széked ítélete az örökkévalóságra szól. Mi csak tapogatóznánk az igazság nyomán; a te ítéleted csálthatatlanul vet az idvességre, vagy a kárhozatra.

Dicsőítéssedre azért fordul a lelkünk siralma, mert a nagy gyász nyilvánvalóvá teszi, hogy nagy volt az a lélek, mely téled jött s hozzád visszazállott. Nagy volt az erővel, mely által meg tudta magát útabban tartani; nagy a nyugalommal, melyet a magasság sem tudott megszedíteni; nagy a csendességben, mellyel méltóságát hordozta; nagy a szívben s annak szeretetében, hogy érette egész fényes jövődöt koc-

kára vetett s királyi öröklés folytonosságát feláldozott. Naggyá tetted a halálban is. Hívatása közben, népeiért véreztetted el s hogy a martýromság fényébe beszövödjék a meleg sugár: együtt azzal, kit e földön te utánad legjobban szeretett.

Lelküket emeld a magasba megdicsőítéssel: együtt áldd meg, együtt idvezítsed. Árváikra borúljon oltalmad sátora s hulljon a vigasztalódás fénye kárpótoló boldogsággal. Aki mellől elvetted legerősebb támaszát: áldd meg Isten! királyok istene az ősz királyt. Sok megpróbáltatása töviskoronáját hadd fűzze tele virágaival népeinek, országainak hűsége, szeretete; életének alkonyát tegye derüssé az a sok imádság, melynek foglalványában az ő neve naponta emeltetik hozzád.

Járj tábort, erős Isten! hazánk békessége, biztonsága, hatalma és jóléte körül; hogy a népek milliói, kik egyek a gyászban, legyenek egyek a boldogság, diadal és dicsőség örömeiben is; de mindenek felett a te dicsőítésedben. Ámen.

Dr. Baltazár Dezső.

A Miljacska partján...

A Miljacska partján,

Vér hullott a földre...

Két szív dobogása,

Megszünt mindörökre...

Nyomán annyi sóhaj

Száll a magas égre,

Magyarok Istene!

Szánj meg minket végre!...

Szánj meg minket végre!...

Új sebünkkel együtt,

A régi is éled...

Múltak bús kódén át...

Derékban tört élet...

Szerelmes szívünknek

Nyiló szép virága...

Magyarok Istene!

Mért borult sír rája?!...

Mért borult sír rája?!...

Volt védangyalunk is,

Jókedvben küldted el...

Örködött felettünk

Féltő szerelemmel...

S legnagyobb szükségben

Elvetted mellőlünk...

Magyarok Istene!

Mi lesz így belőlünk?!...

Mi lesz így belőlünk?!...

Éltemettünk mi már

Annyi reménységet...

Omló könnyeinknek

Vessél immár véget...

Tenger búsúlástól

Csordultig kebelünk...

Magyarok Istene!

Ne hagyj el, légy velünk!

Ne hagyj el, légy velünk!

A Miljacska partján,

Vér hullott a földre...

Két szív dobogása,

Megszünt mindörökre...

Nyomán annyi sóhaj

Református zsoltárok és imakönyvek

bárhon hirdetett áron a
legszebb kivitelben kaphatók

CSÁTHY FERENCZ

Debreczen legrégibb könyvkereskedésében.

Vidéki megrendelések gyorsan
és pontosan eszközöltetnek.

*Száll a magas égre,
Magyarok Istene!
Szánj meg minket végre!...
Szánj meg minket végre!...*

Ómbod.

Gy. Kovács József.

A debreceni református kollégium felső oktatási intézetének szabályzata.

1. §. A debreceni református kollégium az akadémiai tanszakoknak a debreceni m. kir. tudományegyetem megnyitásával egyidejű megszűnése után is gondozója marad a felső tanulmányokat tanuló ifjúságnak is.

2. §. A debreceni református kollégium felső oktatási intézetének, amely működését a debreceni m. kir. tudományegyetem megnyitásával s a kollégium akadémiai tanszakainak megszűnésével egyidejűleg kezdi meg, tagjai:

a) a kollégium egyetemi internátusába akár teljes díjas, akár kedvezményes helyre felvett egyetemi hallgatók;

b) a kollégium tápintézetébe felvett egyetemi hallgatók;

c) mindazok az egyetemi hallgatók, akik a kollégiumtól ösztöndíjban, vagy bármely más jótéteményben részesülnek;

d) az egyetem református hittudományi karának hallgatói akkor is, ha sem internátusi, sem tápintézeti, sem egyéb kollégiumi jótéteményre igényt nem tartanak;

e) az egyetem bölcsészeti-, nyelv- és történettudományi karának azok a hallgatói is, akik a kollégium által fenntartott tanárképző-intézetben tanulnak;

f) az egyetem bármelyik karának mindazok a hallgatói, akik — bár az előbbi a—e) pontok alá nem esnek, — az intézet tagjaiul önként jelentkeznek.

3. §. A kollégium felső oktatási intézetének tagjai kötelesek félévenként a kollégiumi

könyvtár javára 2, a kollégiumi betegsegélyző-pénztár javára pedig 4 koronát fizetni, aminek fejében használhatják az összes egyetemi hallgatók rendelkezésére álló kollégiumi nyilvános olvasótermen kívül a kollégiumi szemináriumok könyvtárait is, és betegség esetén igénybe vehetik a kollégiumi ifjúsági betegsegélyző pénztárnak az ezen pénztár szabályzata által megállapított segélyét.

Az intézet minden tagjának joga van a kollégium által egyetemi ifjak részére rendezett előadásokon, tudományos munkában, egyéb kurzusokon, nyelv-, ének- és zene-, valamint torna- és vívó-órákon az ezekre vonatkozó szabályok szerint részt venni s a kollégiumi ifjúsági egyesületek tagjává lenni. A református vallású intézeti tagok részt vesznek a kollégiumi istentiszteleteken s vasárnap — ha oratoriumi istentisztelet nem tartatnék, — a városi templomokat látogatják. Az intézet tagjainak tanulmányi és erkölcsi felügyeletéről az intézet a tiszántúli egyházkerület közgyűlése, mint a debreceni református kollégium főhatósága által megállapított szabályok szerint gondoskodik.

4. §. A debreceni református kollégium felső oktatási intézete felett a felügyeletet a debreceni m. kir. tudományegyetem azon tanáraiból alkotott bizottság teljesíti, akiket erre a tiszántúli református egyházkerület közgyűlése fel kér. Ez a megbízás, mint az egyházkerulettől nyert tiszteleti állás, semmiféle díjazással nem jár és addig tart, ameddig a megbízott a debreceni m. kir. tudományegyetem tanára marad. A megbízottak számát az egyházkerületi közgyűlés tetszése szerint állapítja meg, úgy, hogy a református hittudományi kar rendes tanárai valamennyien tagjai legyenek a bizottságnak. A bizottság a felügyeleti feladatot részint összes tagjai együttes ülésében, részint az egyetemi fakultásoknak megfelelő szakokra oszolva teljesíti s tapasztalatairól minden év tavaszán jelentést tesz az egyházkerületi közgyűléshez. A bizottság teljes ülését az egyházkerületi közgyűlés által választott kollégiumi igazgató, az egyes szakok üléseit pedig az illető szakból ugyancsak az egyházkerületi közgyűlés által választott tanulmányi felügyelők vezetik.

KÉSZÍT:

minden a fényképészeti szakmába vágó művészi munkákat műtermen kívül is. ↔

Kozmann és Társa

fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme ↔ Debrecen, Piac-utca 44. szám. Ujfalussy-ház. ↔

FELVÉTELEK:

egész nap (vasár- és ünnepnapon is) minden időjárásban; művilágítás mellett este 7 óráig. *

5. §. Addig, míg a teljes internátus berendezésével lehetségessé válik, mindegyik szak hallgatóinak tanulmányi vezetéséről és felügyeletéről az internátus szervezetével kapcsolatban rendelkezni, a kollégium felső oktatási intézetéhez tartozó egyetemi hallgatók tanulmányi ügyeinek felügyeletére az előbbi §-ban említett bizottság tagjai közül mindegyik szak élére egy-egy tanulmányi felügyelőt választ, az illető szakhoz tartozó tagok csoportjának meghallgatása után, az egyházkerületi közgyűlés három évre. A tanulmányi felügyelőnek feladata az intézetnek az ő szakjához tartozó tagjait a tanulmányi előhaladás szempontjából figyelemmel kísérni s a jótétemények kiosztásánál erre tekintettel véleményt nyilvánítani.

A hittudományi szak tanulmányi felügyelője egyszersmind a lelkész-képzés vezetője s mint ilyen részesül tiszteletdíjban. A jog- és államtudományi, valamint a bölcsészet-, nyelv- és történettudományi szakok tanulmányi felügyelői a megbízást mint tiszteleti tisztséget viselik, de iroda-átalány címén egyenként évi 200 korona bocsáttatik rendelkezésükre.

6. §. Ez a szabályzat a „Debreceni református főiskola akadémiai internátusának kormányzati szabályzatá"-val az internátusi igazgató részére megállapított hatáskört semmiben sem érinti.

A debreceni református kollégium tanári gyűléseinek új szervezetét megállapító szabályzat.

1. §. A debreceni református kollégium közös tanári gyűlése a debreceni m. kir. tudományegyetem megnyitása és ezzel kapcsolatban a kollégium akadémiai tanszakainak megszűnése után is fennmarad és a következő tagokból fog állani:

- a) a gimnázium rendes tanárai,
- b) a tanítóképzőintézet rendes tanárai,
- c) a kollégiumi könyvtár igazgatója és egyéb esetleg létesítendő kollégiumi tudományos intézetek igazgatói,
- d) a főiskolai hallgatók internátusának igazgatója és az internátussal kapcsolatban létesítendő képző-intézetek egy-egy vezetője,

e) a debreceni m. kir. tudományegyetem olyan református vallású tanárai, akiket a tiszántúli református egyházkerület közgyűlése, mint a debreceni református kollégium főhatósága, a közös gyűlés tagjaiul felkér, (tehát a kollégium felső oktatási intézetének felügyelő tanárai).

Ez az utóbbi megbízás a hivataloskodás egész tartamára szól, díjazással nem jár, s el nem fogadás vagy lemondás esetén kívül megszűnik azáltal is, ha a tagságra felkért egyetemi tanár két tanéven át sem jelenik meg a közös gyűlésen.

A d) és e) alatt felsoroltak száma együtt sohasem haladhatja meg a gimnázium és tanítóképzőintézet tanárainak együttes számát.

2. §. A közös gyűlés hatásköre változatlanul marad. Tehát idetartoznak a tiszántúli egyházkerület közgyűlésének 1886. évi 79. sz. határozatával megállapított szabályzat IV. cikke alatt felsorolt feladatok, amennyiben más érvényes szabályzat által a közös gyűlés hatásköréből ki nem vételnek, így különösen a kollégiumi ünnepek rendezése, a gimnáziumi és képzőintézeti tanulókat, valamint a főiskolai hallgatókat egyaránt érdeklő ösztöndíjak s egyéb jótétemények odaítélése, a kollégiumi pályatételek kitűzése, megbíráltatása és a pályadíjak odaítélése, egyházkerületi főtisztviselők választásánál szavazatadás stb.

3. §. A közös gyűlés elnöke és az egész kollégium képviselője a kollégiumi igazgató, akit a közös gyűlés tagjainak sorából és a közös gyűlés javaslatának meghallgatásával a kollégiumi igazgatótanács előterjesztésére az egyházkerületi közgyűlés 6 évre választ.

4. §. A most az akadémiai tanács hatáskörébe tartozó kollégiumi ügyek intézésére a kollégiumi felső oktatási tanács alakíttatik. E tanács elnöke a kollégiumi igazgató; tagjai a kollégium egyetemi internátusának igazgatója, továbbá az egyetemi szakok mindegyikének tanulmányi felügyelője, a kollégiumi könyvtár igazgatója, végül a közös gyűlés egyetemi tanár tagjai által szakonként maguk közül egy évre választott 1—1 tag.

5. §. A kollégium felsőoktatási tanácsa határoz a mostani akadémiai tanács hatáskörében az egyetemi hallgatóknak adható ösztöndíj és

„Meteor“ szálloda Budapest

VII., Erzsébet-körut 6. szám.

120 kényelmesen berendezett szoba.

Légtűtés. — Liftszolgálat éjjel-nappal.

Fürdők. — Vacuum cleaner. — Összes

vidéki lapok. — Szobák 4 koronától.

egyéb kollégiumi jótétemény ügyekben; fegyelmi hatóság az internátusi hallgatóknak az internátusi szabályzat szerint az akadémiai tanács elé utalt ügyekben, valamint másodfokú törvényszék a kollégium felsőoktatási intézete tagjainak fegyelmi ügyekben; a lelkész-képzőintézet vezetőjével egyetértően rendelkezik a legáció-ügyekben és megadja a kollégium nevében a konfirmációt; a lelkész-képzés vezetőjének és a közös gyűlés theologiai tanártagjainak javaslata alapján választja a széniort és az esküdtfelügyelőket; ellenőrzi a kollégium kebelében felsőbb tanulók által fenntartott ifjúsági egyesületek, különösen a kántus működését s ezek felügyeletére a maga kebeléből évről-évre felügyelő tanárt választ.

6. §. A kollégium felsőoktatási tanácsa úgy a jótétemények adásánál, mint a felügyelet teljesítésénél köteles meghallgatni minden szakra nézve a közös gyűlésnek az illető szakhoz tartozó tanárait. Evégből a közös gyűlésnek felső oktatással foglalkozó tagjai három külön szervezett csoportta alakulnak, és pedig: 1. a theologiai fakultás tanárai, valamint a lelkész-képzéssel foglalkozók, 2. a bölcsészeti fakultás tanárai közül választottak és a tanárképzőintézetnél alkalmazottak, 3. a jogi és egyéb világi fakultások tanárai közül választottak, — mindegyik csoport az illető szak tanulmányi felügyelőjének elnöklése és előadása mellett.

7. §. A kollégiumi igazgató az egész kollégium szellemi életének vezetője és képviselője. Feladatai általában ugyanazok, amelyek az akadémiai tanszakok fennállása alatt az akadémiai igazgató által teljesítendőek, kivéve természetesen a szoros értelemben vett iskolai ügyeket. Így nevezetesen a fennálló szabályok szerint részt vesz a kollégiumi hivatalok felügyeletében; rendelkezik a kollégiumi helyi-

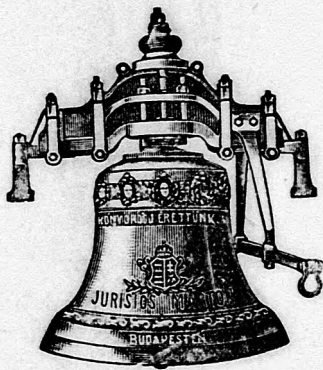
ségek rendeltetésszerű használata tárgyában; felügyeletet gyakorol a kollégium központi épületénél alkalmazott szolgák felett; beiktatja a széniort és az esküdtfelügyelőket; a tanári közös gyűlés és a kollégium felsőoktatási tanácsa határozata alapján s annak nevében és tekintélyével jár el a kollégiumi ünnepélyek rendezése, ösztöndíjak, pályadíjak kihirdetése és kiutalása, a legációi pátens kibocsátása, legációi cserék megengedése, a konfirmálás, hivatali skribák és remanensek ellátása, őszi segélygyűjtés elrendelése és ellenőrzése körül.

A kollégium jótéteményét élvező egyetemi hallgatók (a kollégium felső oktatási intézetének tagjai) fegyelmi ügyekben — az internátusi szabályzat által az internátusi igazgató hatáskörébe utalt ügyek kivételével — mint kollégiumi altörvényszék első fokon eljár.

Elnöke a kollégiumi közös tanári gyűlésnek, továbbá a felső oktatási tanácsnak ügyis, mint feltörvényszéknek, a kollégiumi egészségügyi, tápintézeti és főiskolai internátusi bizottságnak; tagja a kollégiumi igazgatótanácsnak és ebben a főiskolai albizottság előadója, továbbá a kollégiumi gazdasági tanácsnak és a debreceni református egyház ösztöndíjosztó bizottságának.

Az ösztöndíj és egyéb internátuson kívüli jótétemények tekintetében benyújtott kérvényeket a közös gyűlés főiskolai szakcsoportjainak meghallgatása mellett előadói javaslattal ellátva terjeszti a felsőoktatási tanács és a közös gyűlés elé.

A kollégiumi igazgató, mint az egyházkerülettől nyert tiszteletbeli megbízás viselője, tisztségét fizetés nélkül látja el, de irodai és reprezentatív költségei fejében az egyházkerületi közgyűlés által meghatározandó tiszteletdíjban részesíthető.

Elsőrendű haranggyár, szerel a kitűnő Pozdech-féle rendszer szerint, mely annak idején Ő felsége a király által 2 aranykeresztel lett kitüntetve

Mesekönnyű indítás, nem rezgetti az állványt, még kevésbé a tornyot. Csupán előnye van, hátránya nincsen. — Mérsékelt árak, szolid és szép kiállítás. — Kedvező fizetési feltételek.

Alapítva 1868-ban.

Felülmul minden eddigi szerelést.

Telefon 77—51.

Jurisics Márton harangöntő- és harangfelszerelő-gyár
Budapest, Rózsa-utca 51—53.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát, u. m.: elsőrendű harangok szállítását, régi harangok átöntését, régi harangok átszerelését Pozdech-féle forgatható öntöttvas-koronára, esetleg forgatható kovásoltvas-koronára, kikopott csapok kieserését stb. Készít fekvő és álló harangvas-állványokat jutányos áron. Költségvetéssel szívesen szolgál. Jutányos árak, pontos és tisztességes kiszolgálás. +++ Kivánatra saját költségén utazik a helyszínére.

8. §. A kollégiumi gazdasági tanácsban az akadémiai igazgató helyett a kollégium igazgatója, az akadémiai tanárok által maguk közül választott egy tag helyett pedig a kollégiumi közös tanári gyűlés felső oktatással foglalkozó tagjai közül, az egyházkerületi közgyűlés által, a gazdasági tanács többi tagjával egyenlő időtartamra választott tag foglal helyet.

9. §. A kollégiumi igazgatótanácsban az akadémiai tanszakok részéről jelenlevő tagok (akadémiai igazgató, a három szak dékánja és mindegyik szak egy választott képviselője) helyett: tagok lesznek a kollégiumi igazgató, a kollégium egyetemi internátusának igazgatója, a három tanulmányi felügyelő, továbbá a kollégiumi közös gyűlés felső oktatással foglalkozó tagjai közül, akikhez a kollégiumi könyvtár igazgatója is számít, az egyházkerületi közgyűlés által az igazgatótanács többi tagjaival egyenlő tartamra választott két tag, akiknek egyike mindenesetre theologiai tanár.

Az igazgatótanács eddig akadémiainak nevezett albizottsága felsőoktatási albizottság név alatt tárgyalja a kollégium egyetemi internátusának s azzal kapcsolatos intézeteknek, valamint általában a kollégium felső oktatási intézete tagjainak segélyezési és felügyeleti ügyeit, úgyszintén a lelkész- és tanárképző-intézetek szervezeti és tanulmányi ügyeit, végül az egyetem theologiai fakultásán új tanszékeknek egyházkerületi hozzájárulással szervezésére vonatkozó javaslatokat.

10. §. Az 1914–15. tanév elején átmenetileg, addig, míg az egyházkerület 1914. évi őszi közgyűlése a kollégium közös tanári gyűlését az 1. §. szerint megalakítja, az 1. §. e) pontja alatt említettek helyett a közös gyűlés tagjai a

debreceni tudományegyetem jog- és államtudományi, valamint bölcsészet- nyelv- és történettudományi karainak azok a tanárai lesznek, akik a debreceni református kollégium 1913–14. tanévi tanárai közül neveztetnek ki egyetemi tanárokká.

A kollégium felső oktatási tanácsa, a 4. §. szerint, szervezetben szintén csak azután fog megalakíttatni, amikor a kollégiumi közös tanári gyűlés az egyházkerület 1914. évi őszi közgyűlésén szabályszerűen szerveztetik. Addig, — legkésőbb az 1914. év végéig — a kollégiumi felső oktatási tanács feladatait a kollégiumi közös tanári gyűlésnek az 1. §. c) és d) pontjai alatt, valamint a jelen §. első bekezdésében felsorolt tagjai alkotják.

A kollégiumi igazgatót, valamint a gazdasági tanácsnak az akadémiai tanár-képviselő helyére lépő tagját, úgyszintén a felső oktatási intézet három tanulmányi felügyelőjét az 1914. év végéig terjedő megbízással, ideiglenesen az egyházkerületi elnökség nevezi ki, úgyszintén az 1914. évi őszi egyházkerületi közgyűlést megelőző igazgatótanácsi ülés egyetlen alkalomára az egyházkerületi elnökség hívja be a 9. §. első bekezdésének végén említett két tagot, mindezeket azonban olyan egyének sorából, akik az 1. §. értelmében a tanári közös gyűlésnek tagjai lehetnek és a közös gyűlés véleményének meghallgatásával.

11. §. Az ezen szabályzatban rendelt változások 1914 szeptember 1-én lépnek életbe s az új szervek akkor kezdik meg működésüket.

A mostani akadémiai igazgató és a dékánok megbízatása 1914 augusztus végéig meghosszabbíttatik.

Harmonium, Hegedűk, Tárogatók

és a többi hangszereket általánosan elismerve legjobban szállít

Magyarország legnagyobb hangszergyára, Stowasszer J.

csász. és kir. udvari szállító, színházak, zeneakadémiák, iskolák és a hadseregszállítója, a RÁKÓCZITÁROGATÓ feltalálója,

BUDAPEST

II. LÁNCID-UTCA 5. SZÁM.
GYÁR: ÖNTŐHÁZ-UTCA 3. SZ.

AAAAAAAAAAAAAAAAAAAA

Régi hangszerek vétele és becserélése. oooo

ÁRJEJYZÉK minden egyes hangszerről külön küldetik.

Tüköreserepek.

13. „Magyar királyi református felekezeti népiskola“.

Annak a nagyfontosságú eseménynek, hogy a múlt évben egyik tanítónkat riadó lelkesedéssel igazgatóvá választottuk, különféle következményei lettek. Először is a paritás elvére támaszkodva kénytelen voltam másik tanerőnknek a főkántori címet és jelleget adományozni, bár úgy sejtem, hogy az énekvezéri statusban ez a fokozat ismeretlen.

Szerencse, hogy több tanítónk nincs, mert már a harmadik számára nem tudnék hamarjában megfelelő titlust találni. Mondanom sem kell, hogy úgy az igazgalói, mint a főkántori titulus vitulus nélkül való állapot. Azon sincs mit csodálkozni, hogy istenitisztelestünk muzsikális nivóját érintetlenül hagyta a címadományozás. (Inkább azt a bizonyos 240 korona állami stólat sürgetné meg már főtiszteletüség — maliciáskodik főkántorom —, akit, mellesleg mondva, a debreceni nagytplom orgonája mellé is oda mernék ültetni.) Azt sem mondhatnám, hogy az igazgatói állás szervezése óta redukálódtak volna iskolaszéki elnöki teendőim, ellenben *hatásköri* megbeszélésekre annál bővebb anyagot szolgáltatottak az új intézkedések (amit ismét nem szabad félreérteni: egyházasabb érületű igazgatót a debreceni elemi iskolák élére sem kívánhatnék a mienknél). Hol végződik az iskolaszéki elnök működési köre, hol kezdődik az igazgatóé? Mellé- vagy alárendelt legyen-e a viszony a kettő között? Továbbá az igazgatói díszes címmel járó apró-cseprő dolgokat, — mint pl. a másik tanító boszantgatását —, köteles-e az igazgató ellátni minden díj nélkül? Azután meg kitüntetés-e az igazgatói állapot, vagy büntetés; ha büntetés, ki lehet-e alóla bújni, illetve az iskolaszék elmozdíthatja-e az igazgatót, ha működésével tanítótársa nincsen megelégedve stb., stb.

Most azután vége ezen hatásköri vitáknak is.

Mióta az új választójogi törvény életbeléptetésével kapcsolatosan a *felekezetek megkérdezése és hozzájárulása nélkül* tett állami intézkedések szerint *államvizsgát* kell tenni a *felekezeti* iskolát elhagyó növendékeknek is

s a felekezeti hatóság által kiállított népiskolai végbizonyítvány a kormánybiztos (tanfelügyelő-helyettes) ellenjegyzése nélkül maculatura csupán; mióta iskolai naplók inkkal az érdemes községi előjárók rendelkezhetnek s végezetre mióta iskolai ingatlanaink telekkönyvi tulajdonjogáról — az iskola javára bár, — le kellett mondanunk, szóval mióta régóta haldokló népiskolai autonómiánk a feltámadás legesékélyebb reménye nélkül jobblétre szenderült, azóta kár volna a drága időt hátásköri vitatkozásokra pazarolni.

A semminél csak felette igen kevéssel több az a hatáskör, mellyel ezeknek utána igazgatóink, iskolaszéki elnökeink, dékánjaink, espereseink és püspökeink rendelkezni fognak az iskolában.

Átmenetileg ugyan a látszat még meg van, de pl. iskoláink jellegének hivatalos kifejezése: református felekezeti népiskola, — már nem fedi a valóságot.

Érezte ezt egyik körösvölgyi iskolaszéki elnöktársunk, midőn az átmeneti állapotot találóan így jelezte az iskola feliratán: *Magyar királyi* református felekezeti népiskola. Szó sincs róla, e két szó után: „magyar királyi“, azt várja az ember, hogy adóhivatal, vagy dohányjüvedék, de mikor tényleg és valósággal felekezeti iskoláink államisága immár ép oly jellegzetesen kialakult, mint akár az adóhivatalé, akár a dohányjüvedéké s mikor korunk legújabb áramlata nemcsak az iskolát, hanem az iskola-fentartó egyházat is szeretné államosítani, akkor igazán nem szabad mosolyogni, vagy pláne megbotránkozni az átmeneti állapotot oly hiven kifejező körösvölgyi feliraton.

14. Pro Kakucs.

Azoknak, akik az Istent szeretik, mindenek egyformán javukra szolgálnak. Így például az Istent szerető öreg, nagykakucs papnak javára szolgál az, hogy nem fényes palota a paróchiája, hanem olyan kidölt-bedölt falú, dirib-darab deszkákkal fedett istállószerű építmény, melyet még a szűkkeblű vakszikfalvi presbyterium sem tűrne meg papja udvarának félreeső zugában. Ha a kakucs pap tisztességes lakásban élte volna le hosszú napjait, feltétlenül elbizta volna magát s talán még az irigység és nagyravágyás ördöge is megkísértette volna

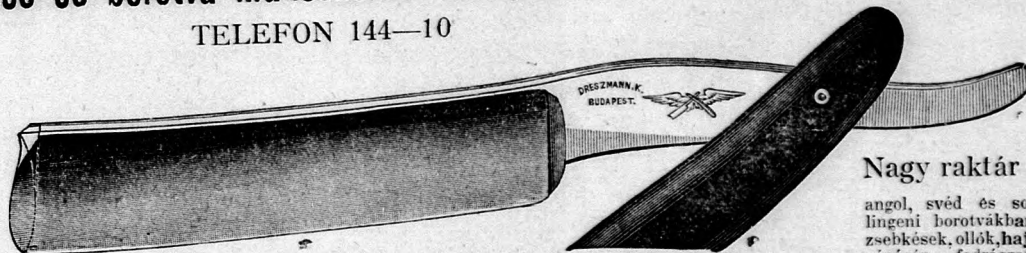
Dreszmann Károly késes és borotva műköszörüs Budapest, VII., Erzsébet-körut 22. sz.

TELEFON 144—10

Borotvák.

Legjobb minőségben, melyek a saját műhelyemben lesznek köszörülve s hajszál élesre fenve. Angol borotva 5 kor., svéd 4 kor. és solingeni 3 kor. Gillette pengék köszörülése 12 drb 1 kor. 50 fill., borotva köszörülés 1'20—1'60 kor., hajvágó gép köszörülése 1'20—1'60 kor. A köszörülések a saját felügyeletem alatt történnek.

Nagy raktár

angol, svéd és solingeni borotvákban zsebkések, ollók, hajvágógép, fodrászat- és kertészeti cikkekben.

árva lelkét; így azonban szerény és alázatos lelkű maradt. Azután meg azt sem lehet tudni sohasem, mikor vetődik arra a tájakra valami debreceni theológus diák, ki a villanyvilágításos, gőzfűtéses, parkettes és liftes internátusban nevedve, — kelletténél rózsaszínűbbnek látja a jövődöt. Paedagogiai szempontból is felette fontos és hasznos dolog, ha az élettapasztalatok nélkül szükölködő hittanhallgató ifjúknak alkalom adatik emitt-amott, pl. Kakucson is arra, hogy megálljanak és eltűnődhessenek a paróchiának csúfolt, rozzant viskó előtt. Végezetül pedig a közalapi és egyéb nemű segélyek és segélyszerű kölcsönök sem arra valók, hogy oláhok közé eldugott, jelentéktelen kis egyházközségek papjainak a kényelmét szolgálják, — előbb valók a gazdag, városi egyházak reprezentatív érdekei és szükségletei.

... Ilyenformán okoskodhatott a főtiszteletű és egyetemes konvent, midőn a nagykakucsi egyház tőke-segély iránti kérvényét, melynek kedvező elintézése lehetővé tette volna a paróchia építést, néhány év alatt *tízszor egymásután* visszautasította.

Tiszteletteljes és szerény véleményem szerint azonban ebben a konventi okoskodásban csak rész szerint vagyon igazság.

Érdemes, öreg tisztársunk nem irigyli a nagyúri paloták büszke lakóit, de arról sem tehet, ha lakás dolgában valamicskével magasabb igényei vannak, mint Diogenesnek. Hány meg hány városi kollégát ismerünk, ki tisztességes lakásban is megtudta őrizni lelke szerénységét és alázatosságát. Ugyan miért fuvalkodnék fépen csak a kakucsi pap, ha parochiáját újjá építenék?

Azt a való életre kijózanító, paedagogiai hatást sem sokra becsülöm, melyet a kakucsi paplak rozzantságától várhatunk. Theologus diákat, — azt hiszem, évszázadok óta nem látott Kakucs s e tekintetben változás a legközelebbi jövőben sem várható, — ha csak valami élőkereztyén „papnövendeket“ ide nem hajt a balvégzete, illetve e sorok olvasása. De meg azt a rózsaszínű felhőt, amelynek fátjolán keresztül ifjaink a jövőbe néznek, Isten ellen való véték volna mindjárt vihar-ágyúval robbantani szét. Eloszlik az — fájdalom — magától is, a kakucsi parochia látása nélkül is, előbb, mint kellene.

S végezetre, hogy a városi tehetős egyházak reprezentatív érdekeinek az istápolása jelentéktelenebb falusi egyházközségek életszükségleteinek a rovására, — helyes dolog-é, — annak az elbírálására illetéktelennek tartom magam. Annyi bizonyos, hogy, ha gregarius dialektusban akarnék beszélni, azt mondhatnám: a budapesti központi székház dekoratív költségeiből néhány kakucsi paróchiát könnyen fel lehetett volna építeni.

Ha pedig mindezeknek utána azt kérdezné tőlem valamelyik tisztességes lakásban lakozó kollégám, hogy miért fáj nekem a kakucsi pap feje, annak az apostol

szavaival volnék kénytelen válaszolni: Nem lehet, hogy amiket láttam és hallottam, azokat ne szóljam.

Hivatalos küldetésben jártam Kakucson, mint egyházlátogató. Az apostoli szelidségű, öreg tisztárs rettenetes elkeseredettségét s a szalmaszálba is kapaszkodó kétségbeesését semmi sem illusztrálja jobban, mint az, hogy hozzám, az ad hoc visitátorhoz, a befolyás és e téren tapasztalatok nélkül való, fiatal emberhez fordult támogatásért és útbaigazításért. Mondhatom, kínos zavarban voltam. Már épen valami ostoba frázissal akartam elintézni a dolgot, midőn hirtelen eszembe jutott valami s a legteljesebb biztonsággal és tekintéllyel, mintha csak nekem kellene kimondanom az utolsó szót a kakucsi parochia-építés ügyében, illetéknépen szónokoltam:

— A konventi tőke-segély ügye ezennel elintézettné tekintendő. Terv és költségvetés idejében elkészítendő és jóváhagyandó. Kakucsi pap legyen, ha kedves urambátyám tisztességes, új lakása egy év leforgása alatt tető alá nem kerül.

De már ez nagy szó volt. A kakucsi érdemes presbiterek összesűgtak, öreg tisztársam örömkönnyek közt köszönte meg a biztatást, — ellenben eljáró társam, az örökké virágzó paptamási nótafa, midőn Kakucsról a kies Rév felé dőcögtünk volna az obligát szalma-üléssel előfogaton, kitanítgatott, hogy az egyházlátogató küldöttség tagjainak egészen felesleges az ilyen apró-cseprő helyeken holmi pózolással öregbiteni amúgy is súlyos tekintélyüket; továbbá a kakucsi kollégát is kár volt úgy neki biztatni a paróchiával: — úgy sem lesz abból semmi!

Szó nélkül türtem a szelíd feddőzést s még nekí sem árultam el, hogy mi volt az alapja merész röptü biztatásomnak. Már én akkor olvastam valahol, hegy az egyházkerületi közgyűlés a konventnek rendes tagjává választotta meg a mi szeretve tisztelt vezérünket, a gondjaira bízott egyházak érdekeiért fáradhatatlanul és eredményesen küzdő esperesünket: Sulyok Istvánt.

Ezóta eljutott az örömdetes hír Kakucusra is s az én kedves urambátyám most már a legjobb reménységgel néz tizenegyedszer benyújtott segélykérvényének elintézése elé.

1914 június 28.

Mától fogva pedig kétségbe ne merje vonni előttem valaki a nagy igazságot, hogy természeti törvény uralkodik az erkölcsi világban is. De mostanában részvétre se próbáljon hangolni senki fia a szibériai hőmezők, börtönök és ólombányák szláv nyomorúltjai iránt.

Bors, 1914 június 29.

Papp László.

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől.

4025—1914. szám.

A tanítónőképesítő vizsgálati bizottság elnökének.

A debreceni diakonissza-otthon ajtajai folyó év szeptember hó 1-ső napján feltárnak. Szeretettel kérem, hogy a vezetése alatt most folyó képesítő vizsgálatok befejezése alkalmával, néhány szíves és meleg szó kíséretében méltóztassék felhívni a tanítónőjelöltek figyelmét erre a diakonissza-otthonra, azzal a hangsúlyozott megjegyzéssel, hogy a diakonisszák élethivatása nem csupán betegápolás, hanem ott az okleveles tanítónők is fenséges szép munkakört s élethivatást találhatnak.

Az érdeklődők forduljanak közelebbi felvilágosítást Makay Lajos diakonissza-intézeti igazgató-lelkészhez (Debrecen, ref. Ispótytelep).

Atyafiságos szeretettel vagyok:

Debrecen, 1914 június hó 26.

Dr. Baltazár, püspök.

KÜLÖNFÉLÉK.

A nagy tragédiáról.

Bosznianak földjén gyilkos golyó terítette le Magyarország jövődjő királyát, Ferenc Ferdinándot. Vele együtt halt meg szeretett hitvese, kít a trón ellenére emelt magához s ki őt az egész világ ellenére kísérte el erre a veszedelmes útjára.

Alig lehet meghatározni, mi a megrázóbb ebben a nagy tragédiában; az a rettenetes eset-e, mely a királyfi váratlan halálában megnyilvánul, vagy az a romantikus vonás, mely a szerető szívek együttes elhunytá felett zokog?

Vagy még inkább az az izzó, forró gyűlölet az első, melynek vulkánja ott messze délen többszörös dörrenéssel nyílt meg s melynek

lávája a mi világunkat is elpusztítással fenyegeti?

Vagy talán a 3 árvának bús sorsa, kik a rastatti házasságból származtak s kikre az elhagyatottság szomorú éje vár?

Mind a három mozzanat belevegyül gyászunkba.

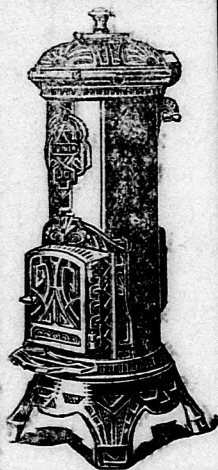
Sajnáljuk a magyar trón várományosainak szomorú sorsát, sajnáljuk a daliát, a férfiút, aki, mint fényes hajnalcsillag, úgy hullt le az égről, akit összetört a végzet a reménység kapujánál.

És sajnáljuk a szerető hitvest, kinek most három árvája sír magában, elhagyott, sötét szobában... És sajnáljuk ezeket az árvákat is.

De legsajnálatosabb mégis a mi sorsunk, akik hiában szeretünk s akiknek másért hull a vére s akiknek hiában hull a vére...

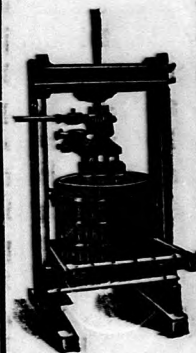
Vándor.

— A tanítónőképezdei vizsgák. Csaknem hat hétig tartottak a vizsgálatok a debreceni híres református tanítónő képezdeben. A miniszteri szabályzat miatt is, mely külön gyakorlati, gyakorló iskolai, évfolyami, osztályképesítő írásbeli s végül szigorú képesítő vizsgálatokat ír elő. De a nagy létszám miatt is, mely az iskola hírneve mellett a leányok részére nyitva álló életpályák elégtelenségét is jelenti. A vizsgálatok ellenőrzésére a miniszter Deák Antal kir. tanácsos tanfelügyelőt küldte ki. A kerület részéről dr. Ferenczy Gyula elnökölt s vezette a vizsgálatokat s ez a munka, tekintve, hogy nt. Szele György úrnak közbejött betegsége miatt egyházi részről teljesen magára maradt, nem volt valami kis feladat. Nagy segítséget nyert azonban a derék tanári-kar és agilis igazgató mellett a király megbízott emberében, Háromszék megye jeles tanfelügye-

Tóth Gyula vaskereskedése Debrecen, városház sarkán

Egyedüli raktár Hajdu vármegye és környékére. Eredeti friedlandi „Premier“ és „Meteor“ folytonőgő kályhák, óriási megtakarítás tüzelő anyagban. Szabadalmazott s javított golyós csapágyon forgó „Ursus“ borsajtok kifordítható kosárral, a törköly egydarabban jön ki, a must vasrészekkel nem érintkeznek.

lőjében, a fentebb is említett miniszteri küldöttben, akit mint az iskola és internátus szívesen látott vendégét is, úgy a növendékek, mint a tanárok s az egyház emberei is a legnagyobb tisztelettel és szeretettel vettek körül. A szeretetet ő is szeretettel viszonzta s így történt, hogy ezek a nehéz vizsgai napok mindenkire nézve olyan felejthetetlenek lettek. Mikor az elnök az eredményt kihirdette és a vizsgát szerencsésen kiállott tanítónőjelöltek mellett a miniszteri biztost is üdvözölte s a mi Deák bátyánk is válaszolt: szem alig maradt szárazon. Pedig nem volt ok a sirásra. A vizsga eredményes volt. 40 közül 39-en nyertek oklevelet (szébbnél-szebbet) s csak egy volt, akinek decemberben még elő kell állania. Kíváncsiak vagyunk a szatmári és nagyváradai eredményekre is. De ismerve a leányok szorgalmát, feltehetjük, hogy a vizsgát ezeken a helyeken is jól megállották. Oklevelés tanítónőink száma ismét emelkedett, csak aztán meghívásokat, tanítónői állomásokat is nyerjenek.

— **G. Szabó Gábor beiktatása.** Feledhetetlen szép ünneppé nőtte ki magát G. Szabó Gábornak, főtiszteltető úr káplánjának egyhangú meghívással elválasztott *tizaszöllősi* lelkésznek a beiktatása. Nagyarányúvá tette ezt az alkalmat főleg dr. Baltázár Dezső püspöknek a megjelenése, akit nemcsak a jó tiszazugi magyarok, hanem még a kunságiak is a legnagyobb örömmel fogadtak. Így különösből a madarasiak, akik lelkész, tanítók, nagy nép örömmel mentek ki elébe a vasútállomáshoz és tettek tisztességet neki. A főfogadtatást mégis a tizaszöllősi tartották fel, akik részéről Csabay Béla földbirtokos és a főszolgabíró jeleskedtek. Négy lovas hintóban repítették be a sokaság sorfala közt az illusztris vendégeket, akiket Csabay Béla hívott meg magához az Elek-féle gyönyörű kastélyba. De még ezelőtt a paróchiára hajtottak a vendégek, hol Gyüre László dévaványai lelkész és a gondnok köszöntötték a püspököt és az új papot. Este vacsora volt a kastélyban, 1/2 10-kor reggel pedig a lelkésziktatás, melynek alkalmára Győri Lajos esperes s a szomszéd lelkészek is megjelentek. Az iktatást a főtiszteltető püspök úr áldó imádsága után Győri Lajos esperes végezte. Az új lelkész Jer. 23. 28. 29. alapján beszélt nagy hatással. Templom után volt az első presbiteri gyűlés, melyet a püspök atyai beszéde és pásztori intelme tett feledhetlenné. Délben volt a nagy banquet, hosszú ételsorral és még hosszabb felköszöntőkkel. Felköszöntőket mondtak esperes a püspökre, Gyüre Lajos az új lelkészre. Az új lelkész esperesre s a hívekre, dr. Lencz Géza Csabay Bélára, főtiszteltető püspök úr volt káplánjára és híveire. Az esteli vonattal vissza indultak a debreceniek és elbúcsúztak a jó tizaszöllősi magyaroaktól, a vendégszerető Csabay Bélától és a heves-

nagykunsági egyházmegye esperesétől, érdemes lelkészeitől. Kisújszálláson hallották a hírt a szerajevói kettős merényletről. A szép napot ez a rettenetes hír árnyékolta be, amelynek még most is mindnyájan hatása alatt állunk. Az Isten kegyelme legyen velünk, egyházunkon s a jó tizaszöllősi magyarok új lelkészén.

— **A debreceni diakonisszák.** Régen az a helység nyerte az egri nevet, amelynek sugár tornya, temploma volt; később a posta adta az elsőséget, azután a vasúti állomás. Végül a szövetkezetek, a bankok szerint alakult ki a rangsorozat. Mi kálvinisták megmaradtunk itt is a régi értékmérők mellett: kollégium, gimnázium, 6 osztályos elemi 4 osztályos menekült iskola és semmi iskola. Nálunk az iskolák után mérik a tekintélyt s a címet. Ehhez a bevált skálához járult újabban a tanítónőképző intézet és diakonissza-ház. Most azok az első egyházak, ahol ilyenek is vannak. Ezért kétszeres örömmel halljuk a hírt a debreceni diakonissza képzőről, amelynek vezető lelkésze Makai Lajos haza érkezett valahára külföldi tanulmányútjából és átvette hivatala vezetését. (Kár, hogy alig tudunk róla valamit) Egyelőre hadi szállását a főiskolai internátusban ütötte fel, mert a debreceni egyház által adott szép épületet át kell alakítani. Az átalakítási tervet elkészítette a kerületi elnökség, amelynek elnöklete alatt július 1-én volt a diakonissza bizottság gyűlése. Ezen a gyűlésen nagy megütközésre adott okot az a körülmény, hogy a kész átalakítási terv kivitele ellen maga a polgármester főgondnok gördített akadályt s ezzel lehetlenné tette a gyors intézkedéseket. Ez a megdöbbenés azonban nem fogja már megállítani a megkezdett nagy munkát, melynek sikeréért mindenk érdeklődnek. Különös érdeklődés kísérte az első diakonissza pályázatok eredményét. 17-en pályáztak egyelőre szanatóriumi ápolókul. Szép eredmény. Bizottság fogja a pályázatokat elbírálni. Bizonyosan lesznek majd diakonissza jelöltek is még nagyobb számmal. Idevonatkozólag főtiszteltető püspök úr megbízásából a tanítónőképzési vizsgálatot vezető elnökök lelkes felhívást intéztek az oklevelet nyert tanítónőkhöz, ezt a felhívást a magunk részéről is megismételjük. A tanítónők addig is, míg állomást nyernek, szép munkatért találnak itt, Istennek tetsző munkatért, melyen naggyá lehet tenni a református egyházat, elsővé a többi egyházak között.

— **A régi és az új elnökök.** Igyártó Sándor táblai elnök kinevezésével nem zárult be a debreceni kir. törvényszéknél beállott változások sora. Kulín Imre a törvényszék elnöke is fényes kitüntetést és elhívást nyert s a kassai kir. táblához neveztetett ki tanácselnökké. A debreceni kir. törvényszék elnöke viszont dr. Keserű Lajos kir. ügyész lett, kinek kinevezését a debreceni jogászvilág és társadalom a legnagyobb

megelégedéssel fogadta. A tisztelet és közbecsület érdem koronáját nyújtjuk az eltávozó régi elnök Kulin Imre felé is, ki itt minden jók tetszését régen megnyerte s kinek úgy is mint a nagynevű bírónak és jogásznak, úgy is mint egyházunk buzgó tagjának és a jóbarátnak szívből kívánunk minden jót és boldogságot.

— **Ferencz Ferdinánd halála.** A trónörököspár tragikus halála alkalmából dr. Baltazár Dezső püspök elrendelte, hogy a tiszántúli egyházkerület egyházai az országos gyászban megfelelő módon részt vegyenek. Gyászlobogót tüzzenek, az összes harangokat meghúzzassák s a temetés napján gyászemlék-isteniszteletet tartsanak. Ezenkívül részvétáviratot küldött a kabinet-irodának, melytől megleghangú választ vett. A gyászpompá Debrecenben július 4-én a Nagytemplomban folyt le, a városi dalárda éneke után a XC. zsoltár következett. Ezután pedig maga főtiszteletű püspök úr imádkozott. A templom tömve volt (csak katonák hiányoztak), a remek imádság szívekig hatott s a valláskülönbőség nélkül megjelent nagyközönségre mély benyomást tett.

— **Az új magyar görög kath. káptalan.** A héten történt az új görög kath. egyházmegye káptalanjának és szentszéki ülnökeinek a beiktatása és a jelentkező ifjak közül a kispapok (papjelöltek) kiválasztása. 30 érettségit tett ifjú közül 18-at választott ki a püspök elnöklete alatt üléselő bizottság, akik közül 15 Budapesten és Ungváron fog tanulni, 3 pedig a püspöki irodában nyer alkalmazást. Megindult hát minden vonalon az új gépezet, hogy a keresztyénség a magyarság és az emberiség érdekében nagy hivatását teljesítse. Rokonszenvvel kísérjük e megmozdulást és tiszta szívből szerencsét kívánunk vezetőinek; a vezérnek és vezérkarának és az elválasztott papjelölteknek is.

— **Vámospéresi lelkész választás.** Néhai Nagy Dániel lelkész halálával megüresedett vámospéresi ref. lelkészi állomás múlt hó 21-én tölthetett be választás útján. Az elég csekély jövedelmű s nagy anyagi bajokkal küzdő egyház katedrájáért nagy volt a versengés. Pályáztak 41-en, rendes és segédlelkészek és pedig ezek: Konrád Zoltán debreceni s lelkész, Lengyel Gyula szendrői lelkész, Németh István bihartoldi lelkész, Kósa Zsigmond szatmári s lelkész, Bartha Dezső vecsési s lelkész, Ethey Ferenc kopácsapáti lelkész, Kovács József tasnádszántói lelkész, Kiss László orosházai lelkész, Karácson András békési s lelkész, Pataki László nyirgyulai lelkész, Varga Jenő méhteleki lelkész, Székely Ernő vésztői s lelkész, Bogdán János újléti lelkész, Réthi László ungvári s lelkész, Istók Sándor pusztakamarási lelkész, Takács Sándor mándi lelkész, Farkas Dezső bereti lelkész, Nagy Sándor hajduhadházi s lelkész, Jakucs Sándor hajduhadházi s lelkész, Zöld Mihály végvári lelkész, Tóth Lajos püspökladányi s lelkész, Baresa Andre abaujtolnai lelkész, Juhász András hencidai s lelkész, Lacak Dezső éradonyi lelkész, Ajtay Jenő nyirmartonfalvai lelkész, Balogh Andor erdőhegyi s lelkész, Magi János aradi s lelkész, Molnár Zoltán makói s lelkész, Svin-

gor Jenő radnai s lelkész, Nagy Imre olesvai lelkész, Peleskey Sándor viski lelkész, Szabó Béla somogyhatvani lelkész, Beke Antlál hajduböszörményi s lelkész, Demeter Gyula debreceni s lelkész, Tusai János bánfalvai lelkész, Varga Károly korláthelmeci lelkész, Melegh Gyula buffaloi (Amerika) lelkész. Közben Szabó Béla somogy-hátvani lelkész vissza lépett s így választás alá ment 40 lelkész. A csendes, békés egyház nyugalmát lelketlen kortések egészen megzavarták úgy annyira, hogy az esperes urnak nyílt levelet kellett az egyháztalálkozókhoz intézni, hogy ne engedjék magukat állatok gyanánt eladatni. Múlt hó 21-én megejtett választást vezették Szabó Antal hajduszoboszlói lelkész és dr. Malatinszky József világi tanácsbíró. A szavazás tartott d. u. 1/4 óráig s az eredmény ez lett: Bartha Dezső 214, Kovács József 89, Ajtai Jenő 11, Peleskey Sándor 9 szavazatot kapott. Megválasztott lelkészül tehát Bartha Dezső vecsési segédlelkész kiáltatott ki. Minthogy a választásnál nagy visszaélések követték el — úgy tudjuk — petícióit nyújtottak be ellene.

— **Tízéves találkozó.** Azok, akik a debreceni református főgimnáziumban 1903—1904. iskolai évben végeztek, 1914 június 28-án találkozóra jöttek össze a debreceni református kollégiumban. A találkozó délelőtt 9 órakor könyörgéssel kezdődött a református kollégium oratóriumában, mely magas szárnyalású imát Mikó Imre hajdunánási református lelkész mondotta. Utána dr. Gulyás József sárospataki tanár lépett elő s hatalmas erejű ódájával köszöntötte az öreg kollégiumot. 10 órakor Karay Sándor református főgimnáziumi igazgató elnöklete alatt tanácskozás volt a kollégium kis tanácstermében, melynek legkimagaslóbb pontja Vass Antal temesvári segédlelkész indítványa volt, mely szerint a jelenlevők egyhangú lelkesedéssel lerakták „A református főgimnáziumban végzett tanítványok Egyesületének” alapját. A részletek kidolgozásával dr. Ecsedi István indítványára a debreceni református főgimnázium tanárkarát és a helyben lakó tanuló-társakat bízták meg. Ez alkotással a találkozó oly maradandó emléket emeltek, mely a református főgimnázium szegény tanulóit istápolása által minden időben tisztelt lesz. Déli 1 órakor a Dobos-pavilonban ebéd volt. Itt Sinka Sándor egykori igazgatót dr. Gulyás József latin nyelven köszöntötte fel, melyre az igazgató, az egykori latin tanár hasonló nyelven válaszolt. Karay Sándor egykori osztályfőnököt dr. Sáfár László s a jelenlevő tanárokat Vass Antal temesvári segédlelkész üdvözölte. Végül távolmaradt és meghalt tanuló-társakról dr. Ecsedi István, a találkozó rendezője emlékezett meg. A fehér asztalnál, kedves emlékek között késő délutáni órákig maradt együtt a társaság.

— **Jes-ou-Si.** Ahány nyelvet beszélünk, annyi embert érünk. A gyakorlati nyelvtanulás elvét már a maradi középiskolák is által veszik. Ezt az elvet valósítja meg a *Jes-ou-Si* című gyakorlati nyelvtani folyóirat. Lehetővé teszi, hogy valaki tanító nélkül, helyes kiejtés mellett, tervszerűen egybeállított s ki-

próbált gyakorlati módszer segélyével gyorsan és jól elsajátíthassa a német, angol s francia nyelvet. A külön nyelvi évfolyamok ára 12 korona, $\frac{1}{4}$ évre 3 korona. Az egyes lapok (leckék) hetenkint egyszer jelennek meg. *Szerkesztőség és kiadóhivatal* Budapest, III. ker., Lajos-utca 92. szám.

— **Levél a szerkesztőhöz.** Nagytiszteletű szerkesztő uram! Istennek hála! a telepikus távolba- és jövőbelátás semminemű káprázatos ösztönével nem vagyok se megáldva, se megverve, és úgy még csak nem is sejtem, hogy vajjon szerkesztőségi fiókja nagy-e, avagy kicsiny; üres-e, avagy tele van szebbnél-szebb kéziratokkal, annyira, hogy e levelem a legrejtettebb zugában sem találván otthonra: egyenesen a papirkosárba kerül?!... Már mindegy! Ilyenkor kanonika *visitatio után*, mikor egyik — minden irodai munkától irtózó — kartársam felsóhajtása szerint: „egy esztendeig semmire semmi gondom“, továbbá az aratás és „kortypótlék“ várása előtt ugyan mivel üsse agyon az időt a falura kitelepített, „kalábríaszszagú fekete patkány“. (Egyik fővárosi folyóirat.) Más szórakozás híján — az olvasást már megúván — az íráshoz folyamodik. Ennek méltóztassék betudni „makverőség“-emet. (Itteni tájszólás „vakmerőség“ helyett.) Tetszik tudni, nem igen ismerem a méhek életét, éppen azért biztosan állítani nem merem, csak sejtem, hogy rajzás idején nem az otthonmaradottaknak kell rendezkedni, hanem a kirepülteknek. Így vagyunk mi is felsőszabolcsiak. Még mindig rendezkedünk. Így pl. a múlt év őszén a tanügyi bizottság javaslatára határozatba ment, hogy az évenkénti kétszeri iskolalátogatást fenntartjuk ugyan, de a téli látogatás csupán a napi tananyag miként történt feldolgozásának megbírálására, a rendtartási naplók pontos vezetésének megismerésére, általában a tanmenet betartásának meglatására irányul; a nyári iskolalátogatóság lévén hivatva az egész évi tananyag tantervszerinti elvégzését a növendékek szakszerű kikérdezésével ellenőrizni s a tapasztalt eredmény alapján a minősítést megadni. E mindenesetre közmegnyugvást keltő határozat tovább fejlesztése volt az ezévi tavaszi egyházmegyei közgyűlés azon rendelkezése, hogy a nyári iskolai körlátogatók a kanonikus vizitátorokkal együttjárva, egymásnak segítve, végezzék teendőiket, lévén a körlátogató lelkész az egyházlátogatóság jegyzője. E hó folyamán nagytiszteletű Vas Mihály esperes úr vezérlete alatt ekként látogattunk meg 7 anya- és 1 leányegyházat, 14 iskolát, egy állami iskolában vizsgálván csupán a vallás- és énektanítást. Együtt, sőt az iskolaszéki elnök és *tanerők* bevonásával minősítettük az iskolák megvizsgálása után tartott konferencián a tanítás eredményét. Nem tudom, hogy mindegyik egyházmegyében gyakor-

latban van-e ez a nyílt színen való, mindenesetre jóakarató és tárgyilagos bírálás s fokozat-megállapítás?!... Szívesen ajánlom a megvalósítását. Tájékoztatására szolgál a tanítónak, hasznára a tanúgynek. Sok olyan jelentéktelennek tetsző, de eredményében nagy horderejű részletkérdésekre is rá lehet terelni — a kölcsönös megbeszélés folyamán — a tanító figyelmét, melynek megszívelése s alkalmazásba vétele esetén kevesebb munkával rövidebb idő alatt éri el a kívánt eredményt. Nagytiszteletű szerkesztő uram! Nem nyújtom tovább. Ha más alkalommal is észreveszek ilyen — legalább nekem — tetsző dolgot, becses engedelmével szívesen megírom. Kedves vakációzást kívánva, vagyok stb. V. M.

— **Gyászír.** Alulírott úgy a magam, mint családomban és rokonságomban mély gyászba borulva és Isten szent akaratján megnyugodva jelentem, hogy édes jó anyám, a szerető és szeretett nagyanya, testvér és rokon özv. Murányi Istvánné szül. Szilágyi Sára nagyasszony puritán és áldott földi életének 76-ik, özvegységének 21-ik évében, folyó hó 28-án reggel 5 órakor lelkét csendes megnyugvással az Úrnak visszaadta. Drága halottunk porrézeit a mezőtúri felsőrészi lelkészlakban folyó hó 29-én, d. u. 5 órakor tartandó imádság után Szentesre szállítjuk, hol folyó hó 30-án d. e. 10 órakor adjuk át a földnek. Mezőtúr, 1914. évi június hó 28-án. *Murányi János* ref. lelkész. *Boldogok a halottak, akik az Úrban halnak meg, azt mondja a Lélek, mert megnyugosznak az ő járadásaiktól és az ő cselekedeteik követik őket.* (Jel. 14, 13.)

— **Balogh Ferenc emléke.** Levél a szerkesztőhöz: Nagytiszteletű Szerkesztő Úr! Néhai Balogh Ferenc theologiai tanárnak Debrecenben felállítandó mellszobrára, a folyó hóban megejtett kanonika- és dékáni látogatás alkalmából az érmelléki református egyházmegye érmihályfalvai körében 22 koronát gyűjtöttem a tanítók között. Erről a gyűjtő-ívet mellékeltem, a 22 koronát pedig postautalványon van szerencsém tisztelettel megküldeni. Érmihályfalva, 1914 június hó 23-án. Szíves üdvözléssel: *Ürögi Sándor*, református igazg. tanító-dékán. — Adakoztak: Ürögi Sándor reform. ig. tanító Érmihályfalva 1 kor., Bignió Emilia tanítónő Érmihályfalva 1 kor., Kassay Ida tanítónő Érmihályfalva 1 kor., Tatos Lajos tanító Érmihályfalva 1 kor., Tóth Jenő tanító Érsemjén 1 kor., Nagy Sándor tanító Érsemjén 1 kor., Rác Béla igazg. tanító Bagamér 1 kor., Tar Mihály tanító Bagamér 1 kor., Kocsis Ferenc tanító Bagamér 1 kor., Molnár Antal tanító Bagamér 1 kor., Barcza Illés E. tanító Érkeserű 1 kor., Pálfi Gizella tanítónő Érkeserű 1 kor., Szathmáry Zoltán tanító Értarcsa 1 kor., Bartha Ferenc tanító Éradony 1 kor., Laczák Dezső ref. lelkész Éradony 1 kor., Deák Sándor igazg. tanító Szalacs 1 kor., Cs. Nagy Dániel reform. segédlelkész Szalacs 1 kor., Bancsik János tanító Szalacs 1 kor., Szabóné Gonda Esztike tanítónő Szalacs 2 kor., Erdy Gábor tanító Piskolt 1 kor., Ürögi Erzsike tanítónő Piskolt 1 korona. Összesen 22 korona.

Pályázat.

A nádudvari református egyház egy férfitanítói állásra pályázatot hirdet.

A tanító fizetése: 1. Kézpénz az egyház pénztárából évnegyedenként előre fizetve 1000, azaz Egyezer korona. 2. Lakásdíj és kertvátság 250 korona. 3. Az 1913. évi XVI-ik t.-cikkben megállapított fizetésemelkedés államsegélyből.

Kötelessége: 1. A presbyterium által kijelölt osztály, vagy osztályoknak egyházkerületi tanterv szerint való tanítása. 2. A kántor indokolt akadályoztatása, vagy betegsége esetén, lelkész intézkedése szerint, a kántori teendők végzése. 3. Ezenkívül presbyterium kötelességévé teheti az ezen álláson levő tanítónak az állami iskolai vallásoktatást is, miért az állam által kiutalt tiszteletdíjat kapja.

Orgonázásban való jártasság előnyt nyújt. 1914. évi július hó 31-ig református vallású, okleveles férfitanítók pályázhatnak. Az állás 1914. évi szeptember hó 1-én foglalandó el.

Nádudvar (Hajdu m.), 1914 június hó 26.

Veres Géza,
lelkész.

Pályázat.

A matolesi református egyház újonnan szervezett harmadik tanítói állására pályázatot hirdet.

Javadalom: tisztességes új lakás kerttel. Kézpénz az egyház pénztárából 100 kor., azaz Egy-száz korona évnegyedes előleges részletekben, törvényes kiegészítés az állam pénztárából.

Kötelesség: az egyháztanács által reá bízandó (az 1914—15. isk. évben a 2-ik és 3-ik vegyes) osztályok tanterv szerinti tanítása. Kanonikus órákon s lelkész akadályoztatása esetén katedrai szolgálat, kántortanító akadályoztatása esetén annak helyettesítése.

Pályázati határidő július 19. Választás ugyanazon nap délután. Állás szeptember 1-én elfoglalandó.

Személyes megjelenés előnyt nyújt, de az egyház útiköltséget nem térít meg.

IFJ. BARTHA ISTVÁN KÖVEZŐ-MESTER ÉS
DEBRECEN, KOSSUTH-UTCA 35. UT-ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ

Elvállal kocsit, gyalogjárdák, udvarok, kapubejáratok kiburkolását terméskővel, kockakővel vagy téglával, vidéken is. Költségvetéssel szívesen szolgálok. — Telefon 785. szám.

Kellőleg felszerelt kérvények a lelkészi hivatalhoz küldendők.

Matoles (u. p. Tunyog) Szatmármegye, 1914 június 30.

Kerekes Gyula,
ref. lelkész, isk.-széki elnök.

Pályázat

a nagybányai református segédlelkészi állásra.

Kötelesség: Lelkeszi teendőkben segédkezés. Állami gimnázium I—VIII. osztályában (45—50 növendék) vallásitanítás heti 8 órán. Konfirmációi oktatás húsvétól áldozócsütörtökig. Egyházi jegyzői teendők.

Fizetés: Bútorozott szoba a parókháialis épületben, fűtéssel. Egyháztól 1200 K, havi előleges, államtól 400 K, félévi utólagos részletekben; mintegy 100 K stóla.

Az állás 1914 aug. 1-én efoglalandó. Fölmondási idő kölcsönösen egy hónap.

Pályázat az egyház presbyteriumához címezve alulírottakhoz küldendő júl. 15-ig. Első vizsgát szeptemberben tevő lelkészjelöltek is pályázhatnak. Nagybánya, 1914 június 30.

Soltész Elemér,
lelkész.

Csere.

Lelkeszi állásomat más lelkészi állással fölcserélni óhajtanám. Javadalmam a következő: 1. szép, új lakás a természetben, javítással és tisztogatással, 800 □-öl telekkel; 2. szántó föld 10 hold (1200 □-ölével), melynek adóját az egyház fizeti, évi haszonértéke 200—240 korona; 3. kézpénz az egyháztól havi előleges egyenlő részletekben 600 K; 4. irodai fűtési általány az egyháztól, évnegyedi előleges egyenlő részletekben 80 K; 5. stóla- vagy palástdíj az egyh.-ker. szabványai szerint 100 K; 6. államsegély vagy kongrua lelkészi fizetés kiegészítésül, félévi előleges részletekben 834 kor. 14 fillér; 7. állam, elemi iskolai hitoktatási díj, évi 120 K; 8. ének

vezéri s harmoniumi díj az egyháztól, évi 120 kor.; utóbbi kettőt esetleg egy állami ref. tanító is végezheti. Nagyközség, heti és orsz. vásárokkal. Borosjenői-járás (20 km. főszolgabírótság, járásbírótság, adóhivatal, kórház), állami elemi iskola és áll. óvoda, 5 felekezet, orvos, patika, vasut, távirda, telefon, vidéki központ, Arad- és Gyula-felé gravitál, 3 pénzüzet, úri casino, csendőrség, gőzmalom, köves országút 4-felé stb. Csermő (Arad m.), 1914 június 30.

Bodnár Lajos,
ref. lelkész.

Pályázat.

A szeghalmi ref. egyház pályázatot hirdet a halálozás folytán megüresedett VIII-ik tanítói állásra. Javadalom: 1. Szabad lakás, melynek külső takarítását az egyház végzi; belső takarítására és festésére ad az egyház évenként 40 koronát; házi kerttel. 2. Készpénz az alapítványi pénztárból évnegyedenként előre fizetve 1100 azaz ezerszáz korona, amely az állami törvények által biztosított összegig államsegéllyel kiegészítetik. Köteles az úrvacsoraosztás alkalmával bort töltögetni és bibliát olvasni és azt az osztályt tanítani, amelyet a presbyterium kijelöl, de lakásában háboríttatni nem fog. Az állás 1914 szeptember 1-én foglalandó el. A kellően felszerelt pályázati kérvények 1914 július 15-ig adandók be alulírott iskolaszéki elnökhöz.

Szeghalom, 1914 június 30.

Csánki Benjámín,
ref. iskolaszéki elnök, lelkész.

Pályázati hirdetés.

A debreceni református egyház pályázatot hirdet egy lemondás folytán megüresedett férfitanítói állomásra.

Fizetés: 1. Törzsfizetés az egyház pénztárából 1200 korona.

2. Fizetéskiegészítés, államsegélyből, az 1913. XVI. (tizenhatodik) törvénycikk szerint.

3. Újabb intézkedésig pótlék az egyház pénztárából, az 184,981/1913. sz. vall. és közokt. miniszteri rendelet által meghatározott mennyiségben és szolgálati éveken.

4. Újabb intézkedésig lakbér, az 1913. XV. (tizenötödik) törvénycikk 5. §, III. sz. rovata szerint, azon fizetési osztálynak megfelelőleg, amelybe a megválasztandó tanító az 1913. XVI. (tizenhatodik) törvénycikk alapján tartozik.

Kötelesség: Egy vagy két osztály, rendkívüli esetekben több osztály tanítása, a tiszántúli református egyházkerület által megállapított tanterv szerint. (Leányok tanítója csak nős ember lehet, vagy ha nőtlen, egy év leforgása alatt tartozik megnősülni.) E. VI. t.-c. 23. §. (Bármely osztályban a női kézimunka taníttatására is költetik.)

A kérvényhez csatolandók: keresztlevél, oklevél, időrendben esperesileg megerősített szolgálati bizonyítvány, legújabb keletű orvosi bizonyítvány, az állami vagy más felekezeti tanítóképzésben nyert oklevél mellett a vallástanbő és az egyházi éneklésből s ezek tanítási módj szertanából valamelyik református egyházkerület tanítóképesítő-bizottságától nyert bizonyítvány.

A pályázati okmányok 1914. év július hó 26. napján délután 5 óráig Szele György iskolaszéki elnökhöz (Piac-u. 37. sz.) küldendők vagy adandók be.

A megválasztott tanító az iskolaszéki elnök által kijelölendő állomását f. évi augusztus 23-ig elfoglalni köteles s a debreceni református tanítók segélyegyletének kötelezett tagja.

Az egyház a tanítónak hiteles okmányokkal igazolt költözködési költségeit legfeljebb 100 azaz száz korona erejéig megtéríti.

Kelt Debrecenben, 1914 június hó 30. napján.

Dicsőfi József,
lelkész elnök.

Kovács József,
főgondnok.

Dr. Juhász Nagy Sándor,
főjegyző.

Pályázat

a vajai ref. egyház harmadik tanítói állására. Javadalom: az egyháztól 100 korona, lakás természetben vagy esetleg 240 korona lakpénzt ad; az államtól-fizetéskiegészítés 1100 K. Kötelessége: az iskolaszék által reábízandó osztályok vezetése egyházkerületi tanterv szerint. Akadémiaoztatás esetén lelkész és kántor helyettesítése, canonicus órákon istenitisztelet végzése, temetések végzésekor a stóla őt illeti. Pályázó tartozik az iskolás növendékeket a gyümölcsfa nemesítésére oktatni. Csak okleveles férfitanítók pályázhatnak. Pályázati határidő július 26. Pályázatok lelkészi hivatalhoz küldendők. Megválasztott tanító állását szeptember hó 1-én elfoglalni tartozik. Vasútállomás, posta helyben.

Szabolcs megye.

Egyháztanács.

Pályázati hirdetés.

A debreceni református tanítóképző intézetben megüresedés folytán az 1914—1915. iskolai évre egy történet-földrajz szakcsoportú helyettes tanári taniszékre pályázatot hirdetek. A megválasztandó helyettes tanárnak kötelessége a történelmet-földrajzot és eselleg természetrajzot heti 20 órában tanítani. Javadalma évi 1600 korona. Pályázhatnak református vallású tanárjelöltek, akiknek tanári szakvizsgájuk vagy legalább tanári alapvizsgájuk van. A pályázati kérvényhez csatolandók: keresztlevél, tanári szakvizsgálati értesítő, előbbi alkalmaztatásukról szóló bizonyítvány, hatósági orvosi bizonyítvány a pályázók tanári pályára alkalmas voltáról. Pályázati kérvények 1914. évi augusztus hó 1-ig a református püspöki hivatalba (Debrecen, Egyház-tér 17.) adandók be. Debrecen, 1914 június hó 27.

Dr. Baltazár,
püspök.

Pályázat

A felsőbányai református egyház pályázatot hirdet az orgonista kántorsággal összekötött leánytanítói állásra.

Évi javadalom: 1. Készpénz az egyház pénztárából havi előleges részletekben 1012 korona. 2. 56 köbméter kemény tűzifa házhoz szállítva, melyből iskolája is fütendő. Értéke: 200 korona. 3. Kézimunka tanításért: 80 korona. 4. Orgonista kántorságért: 240 korona havi előleges részletekben. 5. Stóla: mintegy 40 korona. 6. Tisztességes lakás házi-kerttel. Reménye lehet az egyházi jegyzőségért 120 (egyszáz-hús) koronára.

Szolgálati időhöz képest fizetésekiegészítést az állam ad.

Kötelesség: Az I—VI. osztályú leányiskolát tanterv szerint vezetni. Vasárnap 1 órát ismétlő iskolásokkal foglalkozni. Orgonistakántori teendőket végezni.

Kívánatos próba-orgonázás végett a személyes bemutatkozás.

Kérvények f. évi július 25-ig a református lelkészi hivatalhoz adandók be. Az állást szeptember 1-én kell elfoglalni.

Felsőbánya (Szatmár m.), 1914 június 22.

Nagy Lajos,
ref. lelkész.

Felelős szerkesztő: FERENCZY GYULA Dr.
Munkatársak: Soltész Elemér, dr. Veress István.

A LEGOLCSOB B PERMETEZŐ ANYAG A

PROVINO

Hatása **TARTÓS.** Tapadása **KITÜNO.**

Számos u. adalmi szőlőben évek óta bevezetve!
Ára: 50 kg-os zsakokban kg-onként 54 fillér.

Egyedüli beszerzési forrás:

„MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE”
BUDAPEST, V. ker., Alkotmány-utca 29. szám.

Különösen templomfestéseknél felhívjuk olvasóink figyelmét Schuller vállalatára Debrecen, Simonffy-utca 25. sz. Telefon 806. Költségvetés díjtalan.

Egyszerű és különleges gyártmányú zseb-, inga-, fali- és ébresztő-órák szakszerűen lesznek javítva, jutányos árban Apródinál, Debrecen, Szent-Anna-utca 2. szám.

BORIS FERENC SZÁMOLÓGÉPE

Rendkívül használható számológépet szerkesztett Boris Ferenc törökszentmiklósi tanító, mely míg egyfelől minden tudományos követelménynek megfelel s a tekintetben is nagy haladást képvisel az eddigi taneszközökhöz képest, másfelől teljesen leköti a tanulók érdeklődését s lehetővé teszi azt, hogy játszva tanuljon. A tanítónak a tanításnál könnyebbség, a tanulónak a tanuláshoz gyönyörűség. Szabadalmazva, az egyházker. által elfogadva s többszörösen ajánlva van. Ára teljesen felszerelve 32 K.

Megrendelhető a feltaláló tanító úrnál Törökszentmiklóson, vagy lapunk szerkesztőségében és kiadóhivatalában Debrecen, Nyomtató-utca 9-ik szám.

